

Spēkā no 15.07.2009

Spēkā esošs

Publicēts: Vēstnesis, 14.07.2009, nr. 110

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

07.07.2009

Noteikumi nr. 744

Rīgā

Noteikumi par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību

---

Grozījumi: MK 08.03.2011. not. nr.175 (L.V., 11.marts, nr.40)

(prot. Nr. 47 24.§)

Izdoti saskaņā ar
Dzīvnieku aizsardzības likuma
10.panta 1.punktu,
Pārtikas aprites uzraudzības likuma
5.panta ceturto daļu un
Veterinārmedicīnas likuma
54.panta sesto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka labturības prasības dējējvistu (*Gallus gallus* sugas vistas, kuras sasniegušas dēšanas vecumu un no kurām iegūtās olas paredzēts izmantot cilvēku uzturā, nevis perēšanai) turēšanai, kā arī dējējvistu turēšanas komercsabiedrību, individuālo komersantu, zemnieku saimniecību vai individuālo uzņēmumu (turpmāk – uzņēmums) reģistrācijas kārtību.

2. Noteikumi attiecas uz uzņēmumiem, kuros ir vairāk par 50 dējējvistām. Uz uzņēmumiem, kuros tur 51–350 dējējvistu, neattiecas šo noteikumu 21.punktā, IV nodaļā (izņemot 28., 30. un 36.punktu), kā arī V un VI nodaļā minētās prasības.

3. Uzņēmuma īpašnieks norīko personu, kas ir atbildīga par dējējvistu labturības prasību ievērošanu uzņēmumā.

4. Olas patēriņam cilvēku uzturā iegūst uzņēmumā, kas atbilst šo noteikumu prasībām un ir reģistrēts Pārtikas un veterinārajā dienestā (turpmāk – dienests).

5. Šo noteikumu prasību izpildi kontrolē dienests.

II. Dējējvistu turēšanas prasības

6. Dējējvistu novietnēs izmanto šādas dējējvistu turēšanas metodes:

- 6.1. dziļos pakaišus;
- 6.2. nemodernizētus sprostus;
- 6.3. modernizētus sprostus.

7. Dējējvistām nodrošina iespēju brīvi uzņemt sugas fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu barību un dzeramo ūdeni, izņemot gadījumus, ja nepieciešams ārstēt dējējvistas vai veikt profilaktiskus pasākumus.

8. Dējējvistu novietnē nodrošina attiecīgās sugas fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu:

- 8.1. temperatūru;
- 8.2. gaisa mitrumu;
- 8.3. ventilāciju, lai pievadītu svaigu gaisu, novērstu ūdens kondensāta un dējējvistu veselībai kaitīgu gāzu uzkrāšanos.

9. Aizliegts pārveidot dējējvistu izskatu. Ja nav iespējams uzlabot turēšanas apstākļus saskaņā ar šo noteikumu 11.punktu, novēršot apspalvojuma izknābšanu un kanibālismu, cāļiem līdz 10 dienu vecumam atļauts veikt knābju korekciju. Šo neārstniecisko operāciju cāļiem veic praktizējoša veterinārārsta apmācīts darbinieks.

10. Persona, kas strādā ar dējējvistām, ne retāk kā reizi dienā apseko dējējvistas un novietnes aprīkojumu. Apsekošanas laikā konstatētos bojājumus nekavējoties novērš.

11. Ja dējējvistām konstatē veselības vai uzvedības traucējumus, vispirms novērtē to turēšanas apstākļus. Ja veselības vai uzvedības traucējumu iemesls ir turēšanas apstākļu nepilnības, ko nav iespējams novērst nekavējoties, to dara pēc dējējvistu izvešanas no novietnes.

12. Slimas dējējvistas pēc praktizējoša veterinārārsta norādījumiem ārstē, izolē vai nokauj.

13. No novietnes katru dienu izvāc nobeigušās dējējvistas.

14. Ēku, tehnikas vai aprīkojuma daļas, kas nonāk saskarē ar dējējvistām, regulāri, kā arī katru reizi pēc dējējvistu partijas kaušanas un pirms jaunas partijas ieviešanas obligāti tīra un dezinficē. Kamēr sprostī ir aizņemti, to virsmas un aprīkojumu uztur tīru. Mēsļus izvāc tik bieži, cik tas ir nepieciešams.

III. Prasības dējējvistu novietnēm un vispārīgās prasības sprostiem

15. Novietnē ierīko apgaismojumu, kas dējējvistām nodrošina iespēju:

- 15.1. redzēt citai citu un saskatīt apkārtējo vidi;
- 15.2. saglabāt fizioloģisku aktivitātes līmeni.

16. Ja novietnē ir dabīgais apgaismojums, nodrošina vienmērīgu apgaismojumu visā novietnē.

17. Ja novietnē ir mākslīgais apgaismojums, nodrošina:

- 17.1. apgaismojuma režīmu saskaņā ar diennakts 24 stundu ciklu;
- 17.2. nepārtrauktu tumsas periodu ne mazāk par astoņām stundām diennaktī;
- 17.3. pakāpenisku apgaismojuma izslēgšanu, lai dējējvistas atrastu sev piemērotu atpūtas vietu.

18. Par pakaišiem novietnē izmanto jebkuru irdenu materiālu, kas nodrošina dējējvistu dabisko vajadzību

knābāt un kašņāties.

(MK 08.03.2011. noteikumu nr.175 redakcijā)

19. Dējējvistu novietnē lieto ūdeni, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām.

20. Sprostu grīdas ir ierīkotas tā, lai dējējvistas var atbalstīties vienlaikus ar abu kāju uz priekšu vērstajiem pirkstiem.

21. Katrā sprostā ir aprīkojums dējējvistu nagu nodeldēšanai.

22. Turot dējējvistas modernizētos sprostos vai dziļajos pakaišos, tām nodrošina izmantojamo platību, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

22.1. grīdas laukums ir vismaz 30 centimetru platumā;

22.2. augstums ir vismaz 45 centimetri;

22.3. grīdas slīpums nav lielāks par 14 procentiem.

23. Ligzdas (olu dēšanai paredzētas atsevišķas vietas, kuru grīdas daļa, ar ko saskarē nonāk dējējvīsta, nav no stieplu pinuma) platību neieskaita sprostā izmantojamā platībā.

24. Sprosti ir konstruēti tā, lai dējējvistas nevarētu savainoties un izkļūt no sprostā.

25. Sprostā durvju konstrukcija ir tāda, lai, izņemot dējējvistas no sprostā, tās netraumētu.

26. Ja novietnēs sprostā baterijas izvietotas vairākos stāvos, nodrošina atbilstošu iekārtu vai aprīkojumu, lai atvieglotu dējējvistu apsekošanu un to izņemšanu no sprostiem.

27. Novietnē nodrošina minimālu trokšņa līmeni, kā arī nepieļauj pēkšņu trokšņa rašanos. Ventilācijas, barošanas un citas iekārtas konstruē, novieto, darbina un to tehnisko apkopi veic tā, lai neradītu troksni vai trokšņa līmenis būtu pēc iespējas zemāks.

IV. Prasības dējējvistu turēšanai dziļajos pakaišos

28. Vienā kvadrātmetrā izmantojamās platības netur vairāk par deviņām dējējvistām.

29. Pakaišu platība novietnē aizņem ne mazāk par vienu trešdaļu no grīdas platības, un katrai dējējvistai nodrošina pakaišus vismaz 250 kvadrācentimetru platībā.

30. Dēšanai ierīko individuālas vai grupveida ligzdas, nodrošinot ne mazāk par vienu individuālu ligzdu septiņām dējējvistām vai ne mazāk par vienu kvadrātmētru ligzdas platības 120 dējējvistām, ja ierīko grupveida ligzdas. Stieplu sieta grīda nav uzskatāma par ligzdu.

31. Ņemot vērā barošanas sistēmas uzbūvi, katrai dējējvistai nodrošina 10 centimetru no barības siles garuma vai četrus centimetrus no apaļā barības trauka platības.

32. Ņemot vērā dzirdināšanas sistēmas uzbūvi, katrai dējējvistai nodrošina 2,5 centimetrus no caurteces siles garuma vai vienu centimetru no apaļās dzirdnes platības.

33. Ja dzirdināšanai izmanto:

33.1. nipeļa veida dzirdnes vai traukus, 10 dējējvistām paredz vismaz vienu nipeļa veida dzirdni vai dzirdināšanas trauku;

33.2. dzirdināšanas sistēmas, kas ir pievienotas ūdensvadam, katrai dējējvistai ir pieejamas divas nipeļa veida dzirdnes vai divi dzirdināšanas trauki.

34. Dējējvistas nodrošina ar laktām, kas atbilst šādām prasībām:

34.1. lakta ir noapaļota;

34.2. lakta neatrodas virs pakaišiem;

34.3. atstarpe starp laktām nav mazāka par 30 centimetriem;

34.4. atstarpe starp sienu un laktu nav mazāka par 20 centimetriem.

35. Katrai dējējvistai nodrošina 15 centimetru no laktas garuma.

36. Ja atbilstoši turēšanas veidam dējējvistas novietnē brīvi pārvietojas pa vairākiem stāviem:

36.1. iekārto ne vairāk par četriem stāviem;

36.2. augstums starp stāviem ir vismaz 45 centimetri;

36.3. katrai dējējvistai ir brīva pieeja barošanas un dzirdināšanas sistēmai;

36.4. nodrošina, lai dējējvistu fekālijas nenokļūst zemākajos stāvos.

37. Ja dējējvistām ir iespēja nokļūt pastaigu laukumos ārpus novietnes:

37.1. visā novietnes garumā no novietnes uz pastaigu laukumu ierīko aizkrītošas durtiņas, kuru augstums ir vismaz 35 centimetri un platums – vismaz 40 centimetru, bet kopējais durtiņu platums 1000 dējējvistām ir vismaz divi metri;

37.2. nodrošina atbilstošu pastaigu laukuma platību un segumu, lai neierobežotu dējējvistu kustību brīvību;

37.3. pastaigu laukumus aprīko ar nojumi un iežogo, lai dējējvistas pasargātu no nokrišņiem un plēsīgiem dzīvniekiem un putniem, kā arī, ja nepieciešams, novieto dzirdināšanas traukus.

V. Prasības dējējvistu turēšanai nmodernizētos sprostos

38. Nmodernizēts ir sprosts, kas atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām.

39. Sprostā katrai dējējvistai paredz izmantojamo platību, kas nav mazāka par 550 kvadrācentimetriem. Sprosta izmantojamo platību nosaka, mērot sprosta horizontālo virsmu, ko dējējvistas brīvi izmanto bez ierobežojumiem.

40. Sprostā katrai dējējvistai paredz ne mazāk par 10 centimetriem no barības siles garuma.

41. Ja dzirdināšanai izmanto:

41.1. caurteces siles, katrai dējējvistai paredz ne mazāk par 10 centimetriem no caurteces siles garuma;

41.2. dzirdināšanas sistēmas, kas ir pievienotas ūdensvadam, katrā sprostā nodrošina ne mazāk par divām nipeļa veida dzirdnēm vai diviem dzirdināšanas traukiem.

42. Grīdas slīpums sprostā nav lielāks par 14 procentiem jeb astoņiem grādiem, ja grīdas ierīkošanai izmantots stieplu siets.

43. Sprosta augstums:

43.1. ir 40 centimetru vismaz 65 procentos sprosta platības;

43.2. pārējā sprosta daļā ir ne mazāks par 35 centimetriem.

VI. Prasības dējējvistu turēšanai modernizētos sprostos

44. Modernizēts ir sprosts, kas atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām.

45. Sprostā katrai dējējvīstai paredz:

45.1. platību, kas nav mazāka par 750 kvadrācentimetriem, no tiem 600 kvadrācentimetru ir brīvi izmantojamā platība;

45.2. vismaz 12 centimetru no barības trauka garuma;

45.3. ligzdu;

45.4. pakaišus;

45.5. vismaz 15 centimetru garu laktu.

46. Sprosta augstums virs ligzdas nav mazāks par 20 centimetriem, un neviena sprosta kopējā platība nav mazāka par diviem kvadrātmetriem.

47. Ja dējējvistu dzirdināšanai izmanto nipeļa veida dzirdnes vai dzirdināšanas traukus, katrai dējējvīstai ir pieejamas divas nipeļa veida dzirdnes vai dzirdināšanas trauki.

48. Izvietojot novietnē sprostus, paredz, ka attālums starp sprostu rindām nav mazāks par 90 centimetriem, bet attālums starp sprosta grīdu un novietnes grīdu nav mazāks par 35 centimetriem.

VII. Dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtība

49. Dienests saskaņā ar šo noteikumu 54.punktu piešķir dējējvistu turēšanas uzņēmumam reģistrācijas numuru.

50. Uzņēmums iesniedz dienestā šādu informāciju:

50.1. uzņēmuma nosaukums un adrese;

50.2. uzņēmuma īpašnieka un turētāja (ja tas nav īpašnieks) vārds, uzvārds un adrese;

50.3. citu uzņēmumu reģistrācijas numuri, uz kuriem attiecas šo noteikumu darbības joma un kuri pieder uzņēmuma īpašniekam vai turētājam vai kurus viņš vada;

50.4. dējējvistu turēšanas veids;

50.5. esošo dējējvistu skaits un maksimālais dējējvistu skaits;

50.6. ja uzņēmumā ir dažādi dējējvistu turēšanas veidi, papildus norāda maksimālo dējējvistu skaitu katram turēšanas veidam.

51. Neviena jauns uzņēmums nesāk darbību pirms reģistrācijas pabeigšanas un reģistrācijas numura saņemšanas.

52. Dienests izveido un uztur dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistru.

53. Uzņēmums 10 dienu laikā rakstiski informē dienestu par izmaiņām dējējvistu turēšanā un nepieciešamajām izmaiņām reģistrācijas numurā.

54. Dējējvistu turēšanas uzņēmuma reģistrācijas numurs sastāv no:

54.1. skaitļa, kas apzīmē dējējvistu turēšanas veidu;

54.2. Latvijas koda (LV);

54.3. dienesta piešķirtā vienreizējā identifikācijas numura;

54.4. papildu zīmes, kas identificē viena ganāmpulka atsevišķas mītnes.

55. Ja dējējvistas tur atbilstoši prasībām, kas noteiktas Komisijas 2007.gada 23.maija Regulā (EK) Nr. 557/2007, ar ko ievieš sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1028/2006 par olu tirdzniecības standartiem, turēšanas veidu apzīmē ar vienu no šādiem skaitļiem:

55.1. brīva turēšanu – "1";

55.2. turēšana kūtī – "2";

55.3. turēšana sprostos – "3".

56. Ja dējējvistas tur atbilstoši prasībām, kas noteiktas Padomes 2007.gada 28.jūnija Regulā (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu, turēšanas veidu apzīmē ar "0".

57. Uzņēmumus, kuros tur 51–350 dējējvistu, dienests reģistrē, neizvērtējot to atbilstību šo noteikumu IV, V un VI nodaļā minētajām prasībām.

VIII. Noslēguma jautājumi

58. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2003.gada 4.marta noteikumus Nr.102 "Noteikumi par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību" (Latvijas Vēstnesis, 2003, 38.nr.; 2004, 101.nr.; 2006, 140.nr.).

59. Līdz 2003.gada 1.maijam ierīkotos nmodernizētos sprostos, kas minēti šo noteikumu V nodaļā, ir atļauts izmantot līdz 2011.gada 31.decembrim. Pēc 2003.gada 1.maija nmodernizētus sprostus dējējvistu novietnēs neierīko.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1999.gada 19.jūlija Direktīvas 99/74/EK, ar ko paredz minimālos standartus dējējvistu aizsardzībai;

2) Komisijas 2002.gada 30.janvāra Direktīvas 2002/4/EK par tādu uzņēmumu reģistrāciju, kas tur dējējvistas un uz kuriem attiecas Padomes Direktīva 1999/74/EK.

Ministru prezidents

V.Dombrovskis

Zemkopības ministrs

J.Dūklavs